

Received: 26.6.2023.

Accepted: 2.10.2023.

SEDAM ČUČAVACA U ŠKRINJICI ZA GNIJEŽĐENJE ŠUMSKE SOVE *Strix aluco*

*Seven Tawny Owl *Strix aluco* nestlings found in one nestbox*

ZDRAVKO DOLENEC

Mokrice 132, 49243 Oroslavje, Croatia

U ovom članku govori se o rijetkoj pojavi kod šumske sove *Strix aluco* da ženka snese više od šest jaja tijekom gniježđenja. Rod *Strix* pripada porodici sova Strigidae i broji 19 vrsta, a kod vrste šumska sova *Strix aluco* razlikujemo sedam posvrsta, od kojih se u Hrvatskoj gnijezdi nominalna (DEL HOYO 2020). U prehrani šumskih sova najzastupljeniji su mali sisavci, ali kao oportunistički predator pokazuje znatnu plastičnost. Tijekom listopada i studenog 2019. izradio sam i postavio 20 škrinjica za gniježđenje šumske sove u sjeverozapadnoj Hrvatskoj s ciljem višegodišnjeg praćenja naseljavanja i obilježja gniježđenja. Za izradu škrinjica korištene su jelove daske debljine 2,5 cm. Dimenzije škrinjica iznose 22 x 22 x 65 cm s bočnim okruglim otvorom (uletalom) promjera 15 cm. Svaka ima pokretnu gornju (krovnju) dasku kako bi se moglo pratiti naseljavanje i tijek gniježđenja. Obojene su tamnosmeđim impregnatorom za drvo kako bi im se produljila trajnost (unutrašnjost škrinjica nije bojana). Vješane su na deblo na visinu oko 4 m (± 30 cm). Udaljenost između pojedinih škrinjica iznosi najmanje dva kilometra. I drugi ornitolozi tijekom raznih istraživačkih projekata koriste škrinjice sličnih dimenzija za šumske sove (npr. GRVZ i sur. 2019). Tijekom praćenja naseljenosti i gniježđenja 2021. god. u jednoj od škrinjica u bukovoj šumi na Medvednici bilo je sedam jaja, a kasnije je uspješno othranjeno svih sedam potomaka (slika 1); barem do dobi 24 dana kada je posljednji čučavac napustio škrinjicu. Zanimljivo, prethodne godine 2020. nije bilo u njoj gniježđenja već je služila samo za boravak tijekom dana (tijekom provjere o mogućem gniježđenju sova bi izletjela iz škrinjice i nije bilo znakova gniježđenja). Godine 2022., kao i spomenute 2020. sove u njoj ne gnijezde ali im služi kao danje boravište. Međutim, 2023. godine u toj je škrinjici bilo šest jaja, a gnijezdo je napustilo pet potomaka (jedno jaje je bilo neoplođeno). Vjerojatno se radi o istom paru budući da su šumske sove vjerne teritoriju na kojem gnijezde (CRAMP 1998). Prema GRAŠYŤEU (2016), mala količina

e-mail: zdravko.dolenec@biol.pmf.hr

plijena može imati za posljedicu preskakanja razmnožavanja pojedine godine te pretpostavljam da se to dogodilo i sa spomenutim parom. Broj jaja u gnijezdu sova u pravilu je od jednog do šest (npr. DURANGO 1973, RUŽIĆ & NIKOLIĆ 2013, COMAY i sur. 2022). Koristeći literaturne podatke iz raznih područja Europe MIK-KOLA (1983) zaključuje da je broj jaja u gnijezdu u pravilu veći na sjevernom području Europe u odnosu na južno te na području istočnog dijela Europe u odnosu na zapadno. Prema prikupljenoj literaturi spomenuti autor navodi da je više od šest jaja u gnijezdu rijetkost te spominje mogućnost da su u gnijezdo s velikim brojem jaja nesle dvije ženke.

Slika 1. Sedam čučavaca u škrinjici (snimio: Z. Doleneć, 15.4.2021.)
Figure 1. Seven nestlings in the nestbox (Photo: Z. Doleneć, 15.4.2021)

Literatura

- COMAY, O., EZOV, E., YOM-TOV, Y., DAYAN, T. (2022): In Its Southern Edge of Distribution, the Tawny Owl (*Strix aluco*) Is More Sensitive to Extreme Temperatures Than to Rural Development. *Animals* 12: 641, <https://doi.org/10.3390/ani1205064>
- CRAMP, S. (1998): Complete Birds of Western Palaearctic's on CD-ROM. Oxford University Press, Oxford.
- DEL HOYO, J. (2020): All the Birds of the World. Lynx Editions, Barcelona.
- DURANGO, S. (1973): Les Oiseaux. Fernand Nathan, Paris.
- GRAŠYTĖ, G., RUMBUTIS, S., DAGYS, M., TREINYS, R. (2016): Breeding performance, apparent survival, nesting location and diet in a local population of the Tawny Owl *Strix aluco* in Central Lithuania over long-term. *Acta Ornithologica* 51: 163–174.
- GRYZ, J., CHOJNACKA-OŻGA, L., KRAUZE-GRYZ, D. (2019): Long-term stability of tawny owl (*Strix aluco*) population despite varying environmental conditions – a case study from central Poland. *Polish Journal of Ecology* 67:75–83.
- MIKKOLA, H. (1983): Owls of Europe. T. & A.D. Poyser, Calton.
- RUŽIĆ, M., NIKOLIĆ, G. (2013): Monitoring gnežđenja šumske sove *Strix aluco* (Linnaeus, 1758) u kutijama za gnežđenje na području Ovčarsko-kablarske klisure 2009–2013. *Beležnik Ovčarsko-kablarske klisure* 4: 68–77.

SAŽETAK

Since 2019, I have been doing research on the nestbox occupancy of Tawny Owls *Strix aluco* on Medvednica Mt, NW Croatia. The nestboxes dimensions were 22 x 22 x 65 cm with a 15 cm diameter entrance hole. In one out of 20 nestboxes installed and monitored in 2021, I found seven eggs and later seven nestlings. In 2022, no breeding was recorded in that nestbox. However, in 2023, there were six eggs in that nestbox, and five offspring left the nest (one egg was unfertilized).